

rubric-diaspora/3511462-u-berlini-vidbuvsja-koncert-na-pidtrimku-ukraini-zitta-peremoze.html

3. Рябініна Н.О. (2022). Конвергенція соціального капіталу соціально-економічного розвитку України та державних органів на шляху європейської інтеграції. Науковий вісник УжНУ. Серія. Міжнародні відносини та світове господарство. Випуск 44. УЖНУ № 44_2022.pdf

4. Соціологічна група «Рейтинг». (2022). Тринадцять загальнонаціональне опитування: зовнішньополітична орієнтація. https://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_ua_international_1200_ua_062022_%D1%85press.pdf

5. Тшасковський, Рафал. Мер Варшави. (2022). У Варшаві стартував європейський благодійний тур на підтримку України «Життя переможе» 11.06 2022. Укрінформ. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3504594-u-varsavi-startuvav-evropejskij-blagodijnij-tur-na-pidtrimku-ukraini-zitta-peremoze.html>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-102>

Трофименко А. О.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

Прояв мобільності зумовлений зовнішніми та внутрішніми факторами. До зовнішніх факторів ми відносимо динамізм ринку праці (рухливість кон'юнктури професії на ринку праці, динамічне поєднання попиту та пропозиції на ринку професійної праці); регіональні особливості ринку професійної праці; детермінованість професійної мобільності, пов'язаної зі зміною соціально-економічних умов життя та професійної діяльності. Внутрішніми чинниками професійної мобільності є усвідомлення неадекватності вибору професії та виникнення потреби у корекції професійного самовизначення; поєднання свободи вибору професії з можливістю реалізації потреби у корекції соціально-професійного самовизначення; свідомість, самостійність, адекватність зміни кваліфікації, спеціальності, професії, місця роботи, соціально-професійного статусу.

Англійська мова відіграє важливу роль у фаховій реалізації професійно мобільних фахівців, що обіймають різні посади. Сам процес вивчення англійської мови, що інтегрує два основні види навчальної діяльності – пізнання та спілкування, є не менш важливим в іншомовній підготовці здобувачів вищої освіти до професійної мобільності, ніж його результат (високий рівень іншомовної компетентності). У сучасних умовах навчання англійської мови передбачає входження в чужу культуру, соціалізації та професійної мобільності майбутнього фахівця. Отже, стає актуальним пошук способів, що дають змогу формувати засобами іноземної мови таку якість фахівця, як готовність до професійної мобільності.

Необхідно відзначити, вивчення ESP не зводиться лише до вивчення професійної лексики та читання літератури за фахом. Таке навчання вбудоване в освітній процес і має, окрім інших, соціокультурний складник, що відповідає сучасним вимогам до мовної освіти.

У центрі уваги особистісно орієнтованої парадигми тепер знаходиться студент із його здібностями, інтересами й потребами. Індивідуалізація навчання студентів зумовлює обов'язкове врахування не тільки індивідуально-психологічних особливостей особистості студентів, рівня підготовки з англійської мови, а й особливостей їхнього зорового сприйняття, пам'яті, творчої уяви, співвідношення наочно-образного та логічно-абстрактного компонентів мислення.

Основне призначення англійської мови втілюється в комунікативній спрямованості навчання, яка передбачає навчання спілкуванню в єдності всіх його функцій : пізнавальної, регулятивної, ціннісно-орієнтаційної. Спілкування регулює поведінку особистості, спонукає до взаємодії, сприяє формуванню ціннісних орієнтацій, поглядів і переконань особистості, слугує засобом мовленнєвого оформлення поведінки людей, їхніх взаємин, що проявляється, зокрема, в дотриманні мовного етикету. Комунікативна функція англійської мови корелює з успішністю вивчення інших професійно значимих дисциплін, адже володіння видами мовленнєвої діяльності шляхом занурення в контекст професії забезпечує вдосконалення психічних процесів, наближення здобувачів до високого рівня адаптованості до специфіки професійної сфери.

Н. Чіжова також вважає, що «основним принципом викладання англійської мови в вузі має бути комунікативний підхід, при якому спілкування є метою, способом і засобом навчання, тобто мова вивчається не просто як лінгвістична система, відокремлена від інших дисциплін і повсякденного життя, а як дієвий інструмент для набуття знань у різних галузях і вільного спілкування. Вивчення англійської мови активізує та розвиває різні розумові операції : аналіз, синтез,

абстрагування, узагальнення, уміння виділяти головне тощо. Англійська мова як навчальна дисципліна сприяє розвитку пам'яті, уваги, мислення, мови, уяви, інтелекту загалом і розвитку навичок вирішення нестандартних завдань. Спеціалісти, які володіють англійською мовою, схильні до критичного мислення, у них більш розвинені уява та пізнавальний інтерес, вони мають вищий творчий потенціал і швидше опановують знання»(4, с.78).

Поєднання традиційних та інноваційних технологій у процесі навчання англійської мови також сприяє готовності здобувачів до професійної мобільності. Інтеграція навчального, наукового та інноваційного процесів передбачає залучення всіх учасників освітнього процесу до активної комунікації з міжнародними організаціями, науковими центрами, представниками інших країн. Розширення міжнародного співробітництва, доступність до світових надбань науки і техніки через сучасні інформаційні джерела вимагають від фахівця володіння англійською мовою на новому рівні, як інструментом, що дає змогу не тільки вільно орієнтуватися в сучасному суспільстві, а й якісно виконувати свої професійні функції (1, с. 61).

Вищезрозглянуті чинники доводять, що завдяки належній організації процесу вивчення англійської мови не лише формуються навички й уміння іншомовного професійного спілкування, а й забезпечуються умови формування професійно мобільних особистостей майбутніх фахівців, які зможуть адаптуватися до радикальних змін навколишнього світу і проявляти свою професійну компетентність.

Список використаних джерел:

1. Міхненко Г.Е. Формування інтелектуальної мобільності майбутніх інженерів в умовах освітнього середовища технічного університету : дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Київ, 2016. 245 с.

2. Теремінко, Л., & Гурська, О. (2021). Методологічні засади формування готовності до професійної мобільності майбутніх ІТ-фахівців у процесі іншомовної підготовки. *InterConf*, (42), 408-414. <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.02.2021.040>

3. Прохоренко, Т. Г. (2017). Професійна мобільність як фактор професійної успішності. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*, 4 (35), 167-174 (Prokhorenko, T. H. (2017). Professional mobility as a factor of professional success. *Bulletin of the National University «Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine»*, 4 (35), 167-174). DOI: <https://doi.org/10.21564/2075-17190.35.119654>.

4. Чіжова Н.В. Роль іноземної мови в формуванні професійної мобільності майбутніх спеціалістів з реклами. *Advanced Education*. Київ, 2014. Вип. 1. С. 76-82.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-103>

Федорова А. І.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри філософії, історії та політології,
Національний університет «Одеська політехніка»*

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

24 лютого 2022 р. розпочалося повномасштабне вторгнення військ РФ на територію України, назване агресором «спеціальною військовою операцією». Головна мета якої, за висловом В. Путіна, – «захистити людей, які зазнали знущань і геноциду з боку київського режиму протягом останніх восьми років. І для цього ми будемо прагнути до демілітаризації та денацифікації України» [1]. В цій політиці активно використовувалося національне питання, передусім, захист «єдинокровних братів», які зазнають утисків з боку «київської хунти», а також представників інших національностей, які не бажають миритися «з пануванням неонацизму та кривавих злочинів», з заборонаю розмовляти, навчатися рідною мовою тощо [4].

За даними останнього перепису (2001 р.) в Україні проживає понад 1 млн осіб з-поміж національних меншин, що є представниками майже 130 національностей. Хоча у світлі останніх подій активно розвінчується міф про багатоетнічність України. Наприклад, В. Борисенко виділяє, окрім 37,6 млн (77,8%) українців, представників ще 15 етнічних спільнот: росіяни – 8,3 млн. (17,3%), білоруси – 275, 8 тис. (0,6%), молдавани – 258, 6 тис. (0,5%), болгары – 204,6 тис. (0,4%), угорці – 156,6 тис. (0,3%), румуни – 151 тис. (0,3%), поляки – 144,1 тис. (0,3%). Решта становлять 0,2–0,1%, що, на думку дослідниці, є нечисленними етнічними спільнотами (євреї – 103,6 тис., вірмени – 99 тис., греки – 91,51 тис., татари – 73,3 тис., роми – 27,6 тис., азербайджанці – 45,2 тис., німці – 33,3 тис., гагаузи – 31,9 тис. осіб) [2]. Оскільки з часу останнього перепису минуло понад 20 років, ми розуміємо, що ці цифри змінилися. Але все ж таки представники різних націй проживають на території України, і в окремих регіонах доволі компактно, наприклад, угорці й